

VIII. KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH

1. Omówienie wyników

1. W kwietniu 2017 r. nastroje polskich gospodarstw domowych uległy znacznej poprawie. To trzeci kwartał z rzędu poprawy kondycji gospodarstw domowych. Wartość wskaźnika IRGKGD zwiększyła się o 8,1 pkt (w każdym z dwóch poprzednich kwartałów wzrost wyniósł ok. 3 pkt).

Podobnie jak w pierwszym kwartale zwiększeniu uległy wszystkie składowe wskaźnika IRGKGD. W największym stopniu do jego wzrostu przyczyniły się oceny przyszłej sytuacji w gospodarce polskiej oraz przewidywania co dalszego spadku bezrobocia w kraju. Gospodarstwa domowe lepiej też oceniają własną sytuację finansową. Poprawiające się nastroje są silnym wsparciem dla wzrostu konsumpcji. Tendencja poprawy nastrojów znalazła już odzwierciedlenie we wzroście dynamiki konsumpcji prywatnej w II połowie 2016 r., która zbliżyła się wówczas do 4% r/r. Należy spodziewać się konsumpcji również w I i II kw. br.

2. W kwietniowym badaniu gospodarstwa domowe bardzo optymistycznie oceniły bieżący stan polskiej gospodarki i jej przewidywany rozwój w kolejnych dwunastu miesiącach. Wartości sald odpowiedzi na oba te pytania wzrosły o ponad 10 pkt, osiągając prawie najwyższy poziom w historii badania. Dobre oceny stanu gospodarki są prawdopodobnie wynikiem ogłoszenia w ostatnim okresie pomyślnych danych makroekonomicznych i rewizji in plus prognoz ich dalszych zmian.

3. Poprawiającym się ocenom ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju towarzyszy osłabienie się obaw przed bezrobociem. Wartość salda znacznie obniżyła się i znajduje się na niskim poziomie, co oznacza, że gospodarstwa domowe nie dostrzegają zagrożenia bezrobociem w nadchodzącym roku. Dane ze statystyki publicznej ukazują wysoki wzrost zatrudnienia i płac, a stopa bezrobocia osiąga historyczne minima. Wartość salda nie przebiła jednak jeszcze poziomu sprzed światowego kryzysu finansowego i gospodarczego 2007+.

4. Poprawiły się również oceny bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Oba salda osiągnęły dodatnie wartości, najwyższe od 1996 r. Dobre oceny własnej sytuacji finansowej i stanu gospodarki oraz słabnące obawy co utrzymania i znalezienia pracy są istotnym bodźcem do wzrostu konsumpcji.

5. Zaskakujące są oceny gospodarstw domowych dotyczące inflacji. Wartość salda zmniejszyła się o 10,8 pkt (po parumiesięcznym okresie gwałtownego przyspieszenia tempa inflacji). Wprawdzie wzrost cen ropy naftowej nieco wyhamował i gospodarstwa domowe nie spodziewają się, by w najbliższym roku ponownie się nasilił, lecz utrzymuje się tendencja zwykła bieżących kosztów utrzymania. Najwyraźniej jednak inflacja przestała być dla gospodarstw domowych dotkliwym problemem.

6. Nieznacznej poprawie uległy oceny przewidywanych wydatków na zakup dóbr trwałego użytku. W ostatnim okresie zmienność tych ocen była bardzo duża i trudno dostrzec jakąś wyraźną tendencję zmian. Przybyło respondentów deklarujących wzrost tych wydatków; jest ich obecnie ok. 25,8%. Wśród nich przeważają osoby, które spodziewają się nieznacznego wzrostu wydatków. Zanotowano jednak również niewielki wzrost liczby (do 26,7%) osób, które zamierzają ograniczyć wydatki konsumpcyjne na dobra trwałe. Jeśli chodzi o oceny bieżącego klimatu do zakupu dóbr trwałych, uległy one pogorszeniu, choć nadal są wyraźnie lepsze niż przed rokiem i w latach 2010-2014.

7. Co się tyczy pozostałych wydatków, wykazują one dużą zmienność i zróżnicowanie, i trudno jest ogólnie ocenić kierunki ich zmian. Perspektywy zakupu samochodu nieznacznie się poprawiły, choć wartość salda jest wciąż niższa niż przed rokiem. Z kolei wartość salda odpowiedzi na pytanie

o planowany zakup lub budowę domu/mieszkania w następnych 12 miesiącach obniżyła się po raz czwarty z rzędu pogorszeniu i wykazuje tendencję spadkową. Opinie gospodarstw domowych uległy pewnej polaryzacji – nieco przybyło respondentów zamierzających dokonać zakupu lub podjąć budowę domu/mieszkania (7,3% wobec 6,1% przed kwartałem i 9,6% przed rokiem), a zarazem przybyło osób, które zdecydowanie nie planują takich wydatków. Przewidywania co do wydatków mieszkaniowych utrzymują się na poziomie znacznie niższym od notowanego przed kryzysem 2007+.

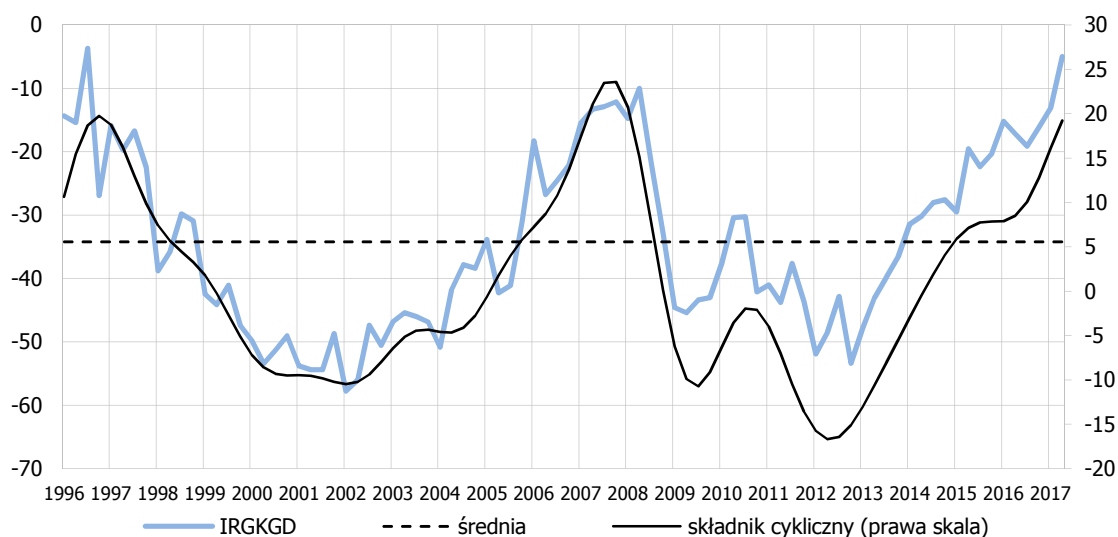
W przypadku wydatków remontowych obserwujemy wzrost zamierzeń (po niewielkim spadku przed kwartałem). Wartość salda jest najwyższa od kilku lat, jednak duża jej zmienność uniemożliwia ocenę tendencji. Obecnie 21% respondentów ocenia prawdopodobieństwo poniesienia wydatków remontowych jako bardzo duże lub dość duże (15,1% w poprzednio). Wciąż jest to jednak odsetek niższy niż przed kryzysem 2007+, kiedy wynosił ponad 24%.

8. Saldo odpowiedzi na pytanie o bieżący klimat do oszczędzania utrzymało się na najwyższym poziomie od 1996 r., z tendencją wzrostową. Dobremu klimatowi sprzyja trend zwykły na GPW oraz poprawa sytuacji finansowej gospodarstw domowych. Lepiej oceniają one również perspektywy oszczędzania. Wyraźny jest trend wzrostowy wartości salda oczyszczonego z wahań krótkookresowych. Prawie 21,7% respondentów uważa, że z bardzo dużym lub dość dużym prawdopodobieństwem zdołają w nadchodzącym roku zaoszczędzić jakiegokolwiek pieniądze, a prawie 39,7% uważa, że panuje obecnie dobry klimat do oszczędzania.

9. Poprawił się bilans bieżących dochodów i wydatków gospodarstwa domowego; wartość salda zwiększyła się do 20,6 pkt. Tendencję wzrostową jest silna. Odsetek gospodarstw domowych, które „nieco oszczędzają”, jest wysoki i wynosi 45,8% (ok. 37,7% przed rokiem). Odsetek tych, którzy „dużo oszczędzają”, wyniósł 5,1%. Łącznie więc ponad połowa gospodarstw domowych deklaruje zdolność do oszczędzania. Jest to najlepszy wynik w historii badania. Zmalał natomiast odsetek tych, którzy wpadają w długi (3% z 4,7% przed kwartałem), oraz tych, którzy oceniają, że przejadają oszczędności (do 8,9% z 9,9%). Wśród oszczędzających przeważają gospodarstwa domowe, które odkładają mniej niż 10% dochodów; jest ich 49,1%. Tych, którym udaje się zaoszczędzić od 10 do 20%, jest 35,7%, zaś tych, którzy oszczędzają ponad 20% dochodów, jest 15,2%. Przeciętna stopa oszczędności wynosi 12,1%.

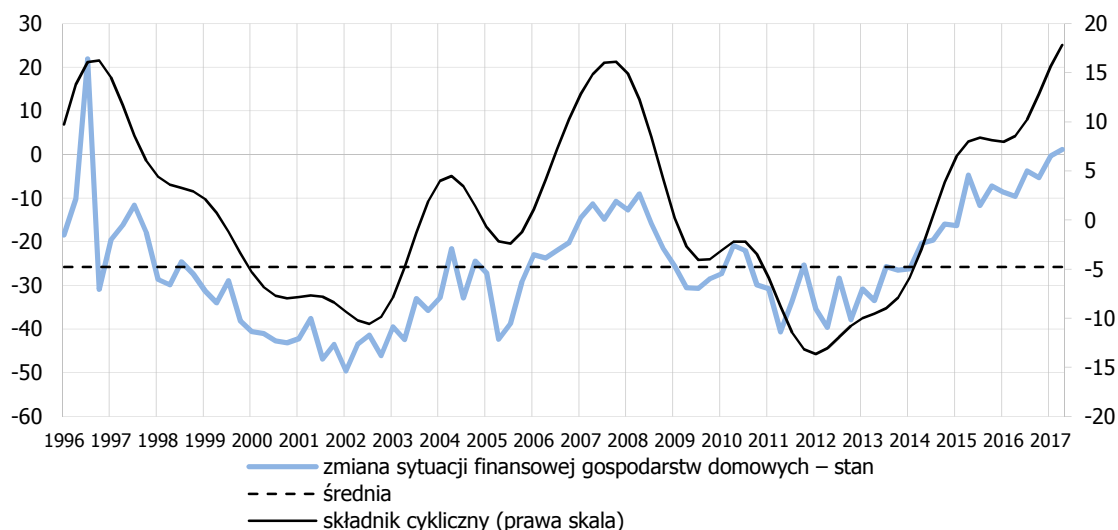
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH

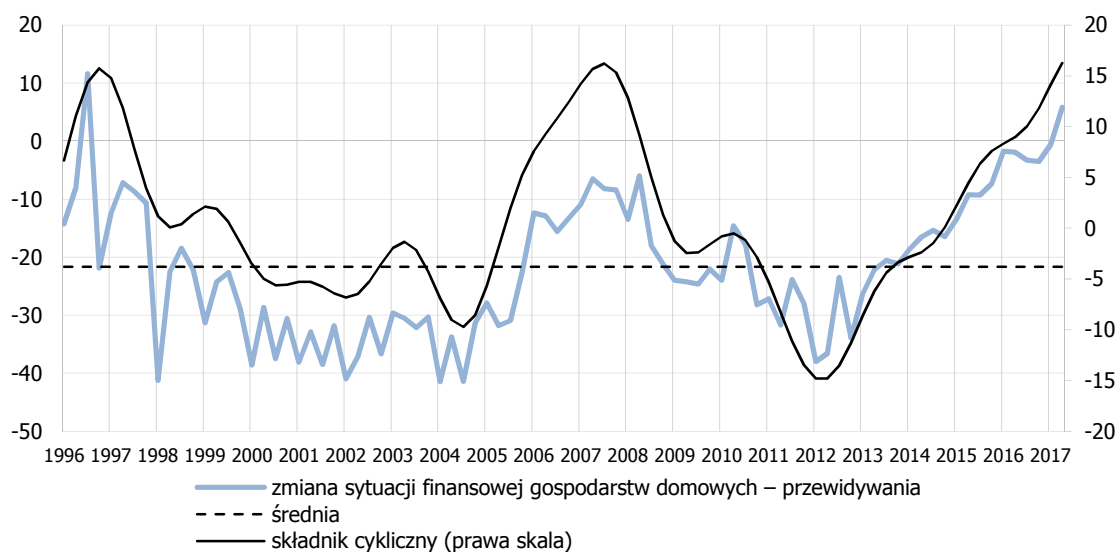
składowe salda	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. zmiana sytuacji finansowej - przewidywania	-1,8	-1,9	-3,3	-3,5	-0,6	5,8
2. ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - przewidywania	-12,1	-17,3	-18,8	-17,6	-11,7	1,2
3. bezrobocie w kraju - przewidywania	6,5	6,1	13,0	3,3	1,2	-11,4
4. oszczędności - przewidywania	-40,5	-43,5	-41,4	-40,3	-38,8	-38,4
wskaźnik koniunktury (IRGKGD): $(1+2-3+4)/4$	-15,2	-17,2	-19,1	-16,2	-13,1	-5,0

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – STAN

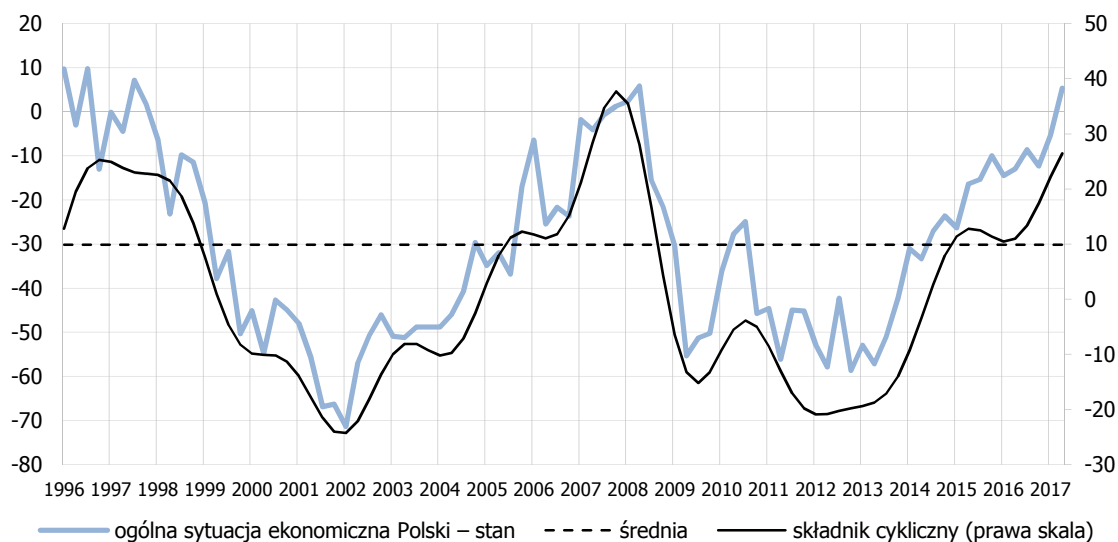
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. poprawiła się bardzo	4,1	2,1	2,3	3,5	2,8	3,6
2. poprawiła się trochę	11,5	13,1	21,6	18,8	23,0	24,4
3. bez zmian	55,7	54,4	50,3	47,1	51,3	47,7
4. pogorszyła się trochę	20,1	24,0	17,8	25,0	16,4	19,0
5. pogorszyła się bardzo	8,5	6,4	8,0	5,7	6,5	5,2
saldo $(1+0,5 \times 2 - 0,5 \times 4 - 5)$	-8,7	-9,7	-3,8	-5,3	-0,3	1,1

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – PRZEWIDYWANIA

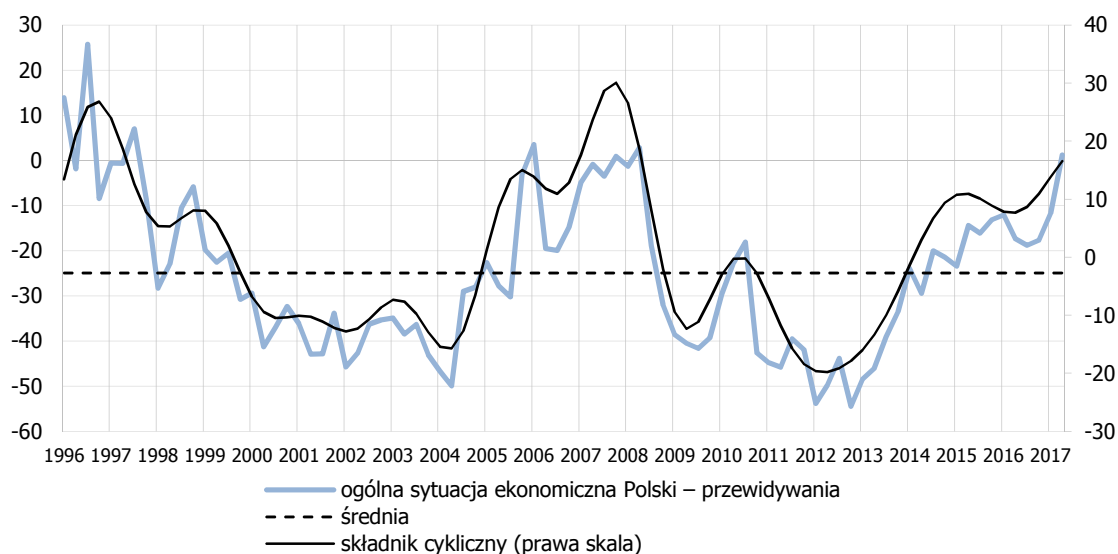
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. poprawi się bardzo	3,6	3,0	2,4	2,6	2,6	3,0
2. poprawi się trochę	20,8	22,9	18,1	19,4	21,6	28,0
3. bez zmian	49,1	47,6	54,9	52,2	51,9	49,5
4. pogorszy się trochę	21,4	20,2	19,8	20,1	19,7	16,6
5. pogorszy się bardzo	5,1	6,3	4,8	5,7	4,2	2,9
saldo (1+0,5×2-0,5×4-5)	-1,8	-1,9	-3,3	-3,5	-0,6	5,8

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA W POLSCE – STAN

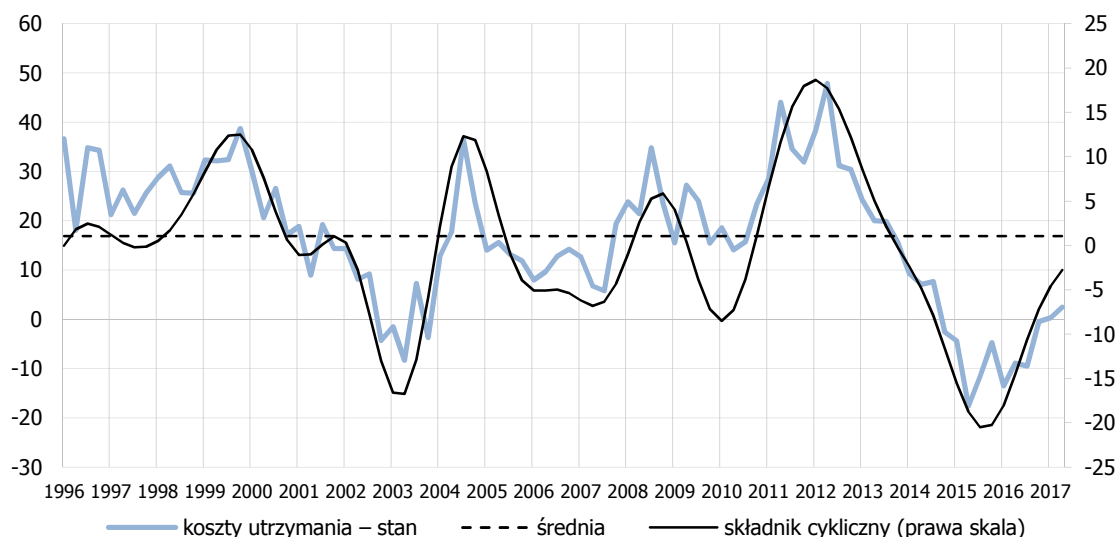
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. poprawiła się bardzo	1,1	0,9	0,8	1,3	3,0	5,5
2. poprawiła się trochę	17,7	22,7	27,5	23,4	33,3	36,8
3. bez zmian	41,1	33,9	35,5	35,1	25,5	28,8
4. pogorszyła się trochę	31,3	34,3	26,1	29,7	26,6	20,8
5. pogorszyła się bardzo	8,8	8,1	10,0	10,5	11,6	8,2
saldo (1+0,5×2-0,5×4-5)	-14,5	-12,9	-8,6	-12,3	-5,3	5,3

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA W POLSCE – PRZEWIDYWANIA

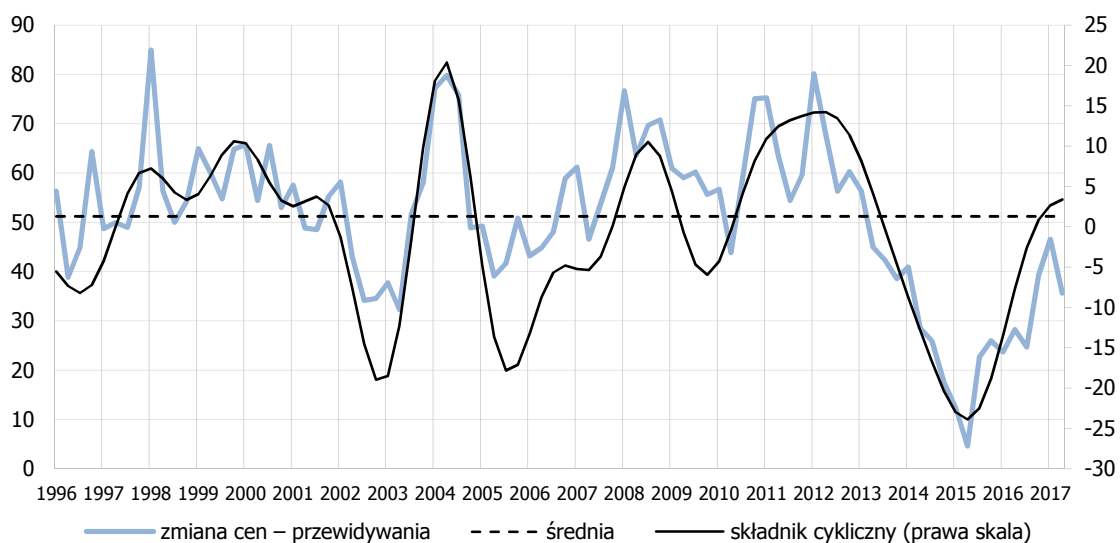
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. poprawi się bardzo	2,9	1,7	0,8	2,1	2,6	4,9
2. poprawi się trochę	28,0	26,1	22,0	20,3	28,0	33,1
3. bez zmian	25,5	23,8	31,2	34,4	30,7	30,5
4. pogorszy się trochę	29,1	32,5	31,0	26,6	20,9	22,5
5. pogorszy się bardzo	14,4	15,8	15,1	16,6	17,9	9,0
saldo (1+0,5×2-0,5×4-5)	-12,1	-17,3	-18,8	-17,6	-11,7	1,2

KOSZTY UTRZYMANIA – STAN

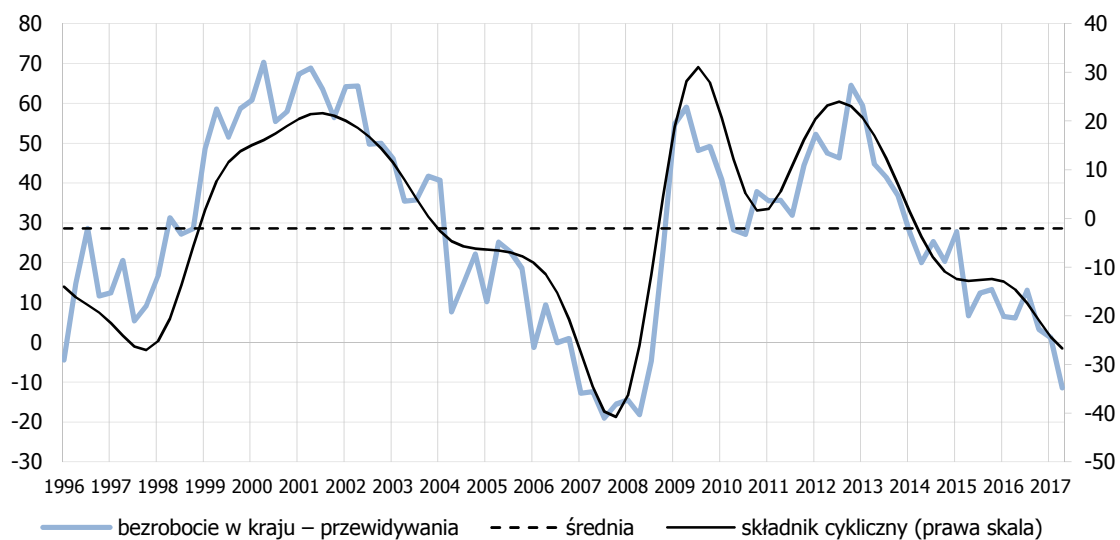
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. wyraźnie dużo wyższe	6,3	5,2	5,8	7,4	7,0	5,6
2. znacznie wyższe	8,9	15,3	13,0	14,9	17,0	19,7
3. nieco wyższe	39,0	39,8	38,9	48,5	47,6	50,0
4. takie same	43,3	36,2	41,3	27,9	26,6	23,4
5. niższe	2,6	3,6	1,1	1,4	1,9	1,3
saldo (1+0,5×2-0,5×4-5)	-13,5	-8,9	-9,5	-0,5	0,3	2,5

ZMIANA CEN – PRZEWIDYWANIA

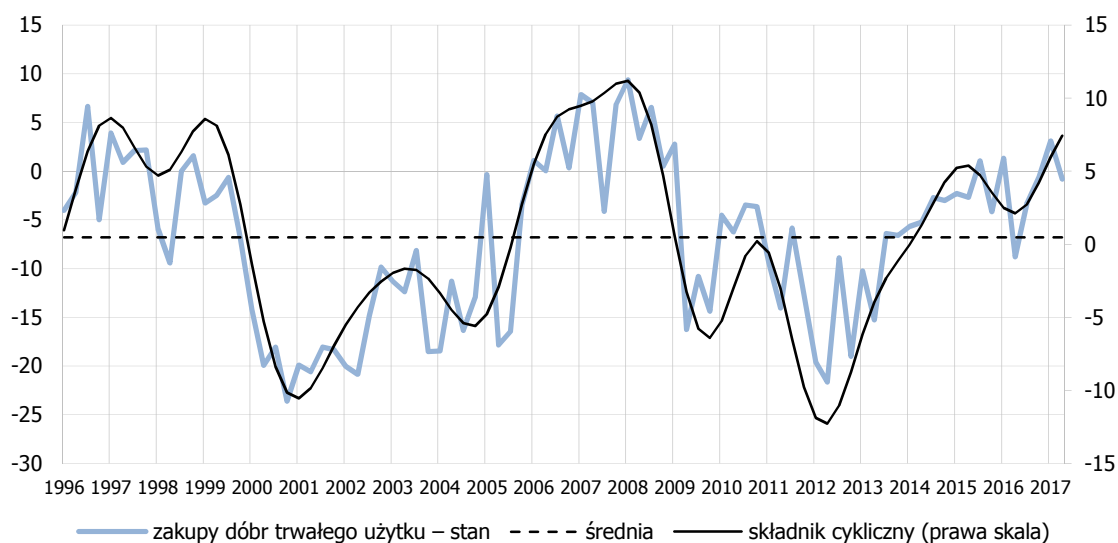
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. wzrost cen będzie szybszy	30,9	27,2	25,4	31,5	32,4	26,5
2. ceny wzrastać będą tak samo	23,6	32,8	33,3	36,0	44,8	39,3
3. ceny wzrastać będą wolniej	10,8	11,2	8,5	13,0	7,1	13,6
4. ceny będą mniej więcej takie same	31,4	27,1	31,2	18,4	14,8	20,5
5. ceny nieco zmaleją	3,3	1,8	1,7	1,1	0,9	0,2
saldo (1+0,5×2-0,5×4-5)	23,7	28,3	24,7	39,2	46,5	35,7

BEZROBOCIE W KRAJU – PRZEWIDYWANIA

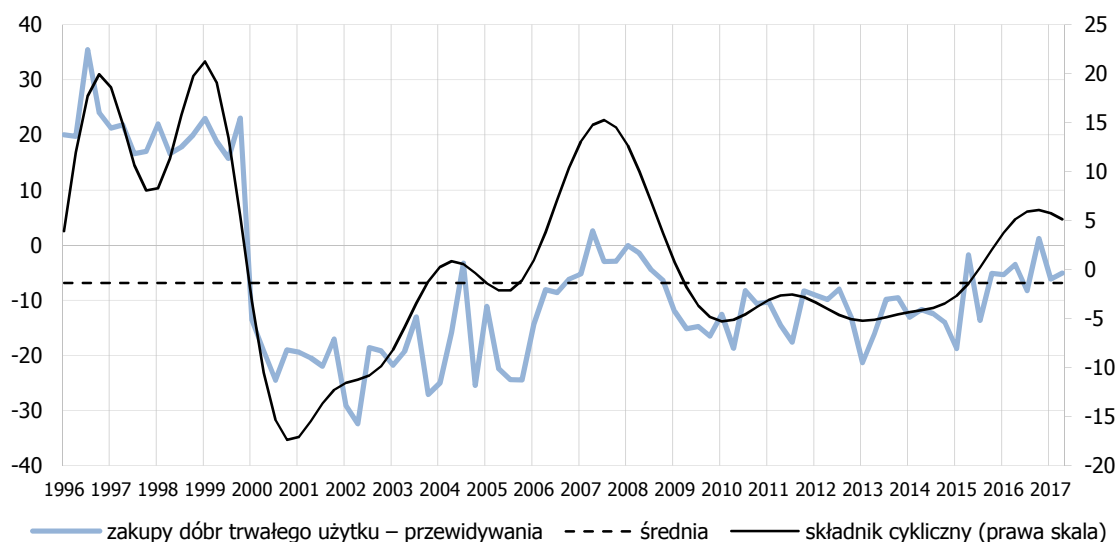
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. gwałtownie wzrośnie	5,9	6,3	10,0	6,1	4,0	2,9
2. nieznacznie wzrośnie	25,8	26,2	29,2	24,5	24,2	12,5
3. pozostanie takie samo	44,1	41,2	39,3	41,9	43,4	44,7
4. nieznacznie zmaleje	23,9	25,8	19,9	25,1	26,8	38,5
5. gwałtownie zmaleje	0,4	0,5	1,6	2,4	1,6	1,3
saldo (1+0,5×2-0,5×4-5)	6,5	6,1	13,0	3,3	1,2	-11,4

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – STAN

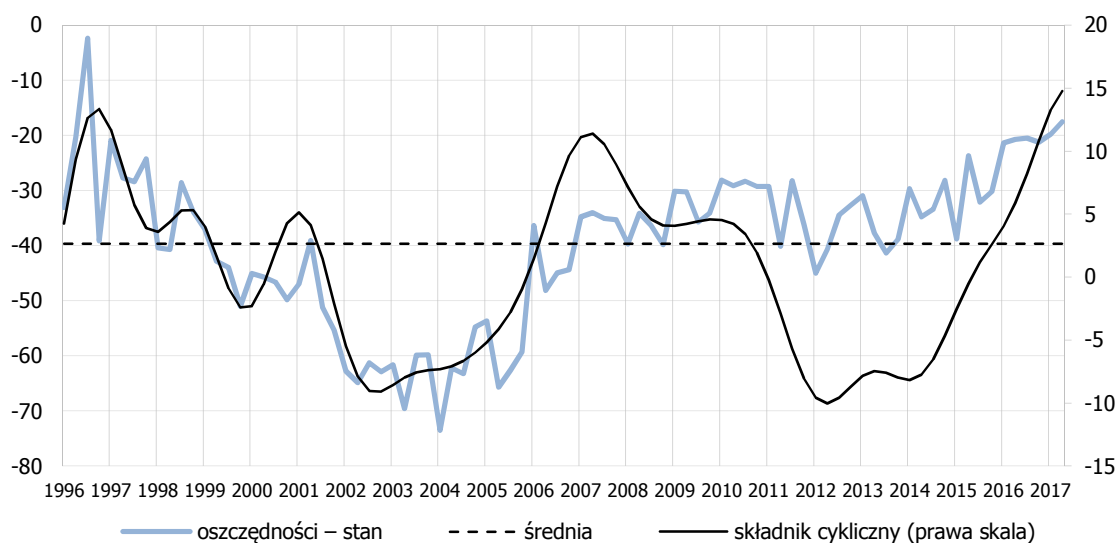
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. tak, teraz właśnie jest odpowiedni czas	16,8	8,3	9,9	15,2	14,2	11,1
2. obecny czas nie jest na to ani dobry, ani zły	67,8	74,6	77,0	69,0	74,7	76,9
3. nie, nie jest to czas odpowiedni	15,5	17,1	13,1	15,8	11,1	12,0
saldo (1.-3.)	1,3	-8,8	-3,2	-0,6	3,1	-0,8

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – PRZEWIDYWANIA

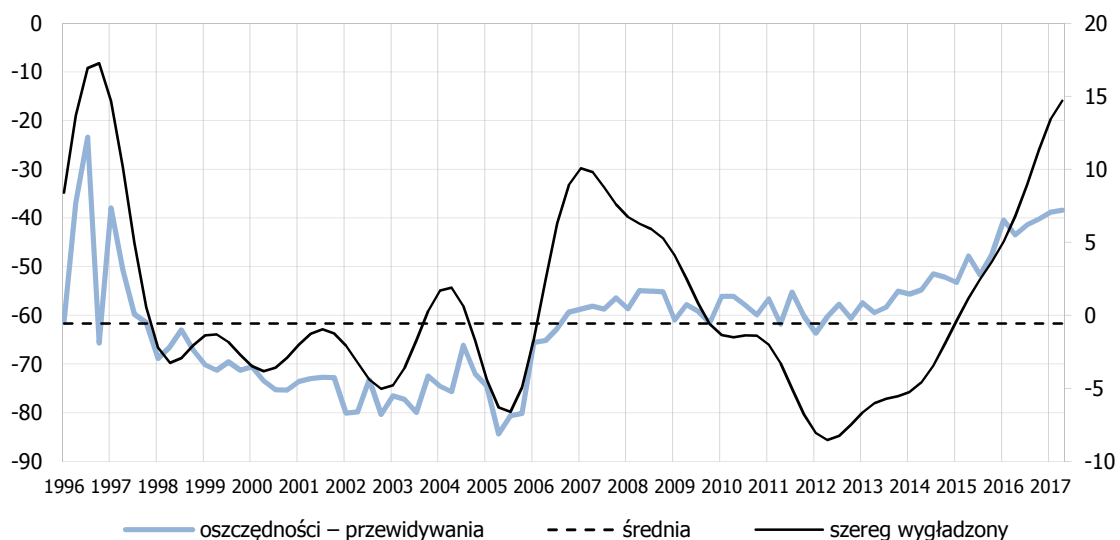
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. dużo większe	8,6	7,6	5,3	8,2	3,4	6,4
2. nieco większe	15,6	15,6	14,6	21,1	16,7	19,4
3. podobne	47,7	51,4	53,3	48,1	54,9	47,5
4. nieco mniejsze	12,7	12,9	11,6	10,2	14,3	11,0
5. dużo mniejsze	15,4	12,5	15,1	12,4	10,8	15,7
saldo (1+0,5×2-0,5×4-5)	-5,3	-3,5	-8,2	1,2	-6,2	-5,1

OSZCZĘDNOŚCI – STAN

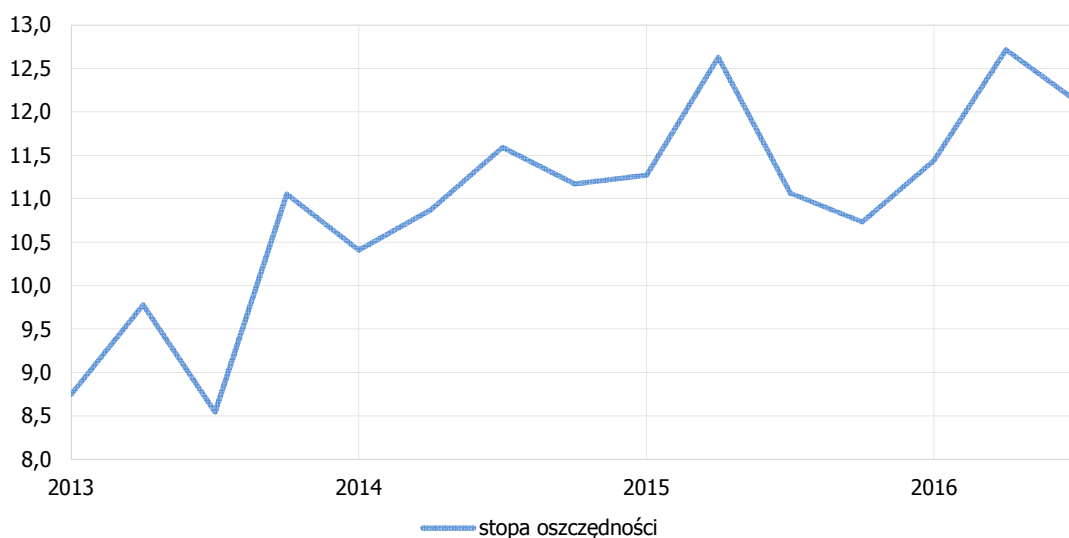
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. bardzo dobry czas, aby oszczędzać	6,8	4,6	2,9	4,7	2,4	4,0
2. dobry czas, aby oszczędzać	29,4	32,6	33,4	31,8	35,7	35,7
3. raczej niekorzystny czas, aby oszczędzać	42,0	42,2	47,2	43,4	43,9	41,6
4. bardzo niekorzystny czas, aby oszczędzać	21,9	20,6	16,5	20,1	18,0	18,6
saldo (1+0,5×2-0,5×3-4)	-21,4	-20,8	-20,5	-21,3	-19,8	-17,6

OSZCZĘDNOŚCI – PRZEWIDYWANIA

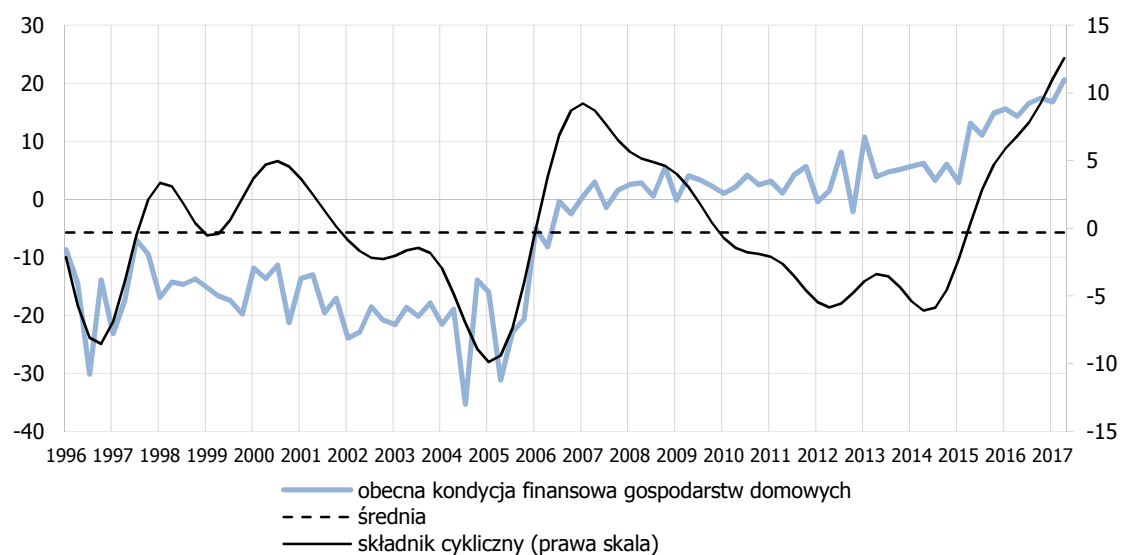
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. bardzo duże	5,4	3,1	5,0	5,2	3,6	5,5
2. dość duże	17,3	16,5	14,4	17,0	17,7	16,2
3. znikome	45,6	51,0	53,8	47,4	55,1	52,6
4. żadne	31,7	29,4	26,7	30,3	23,6	25,8
saldo (1+0,5×2-0,5×3-4)	-40,5	-43,5	-41,4	-40,3	-38,8	-38,4

STOPA OSZCZĘDNOŚCI

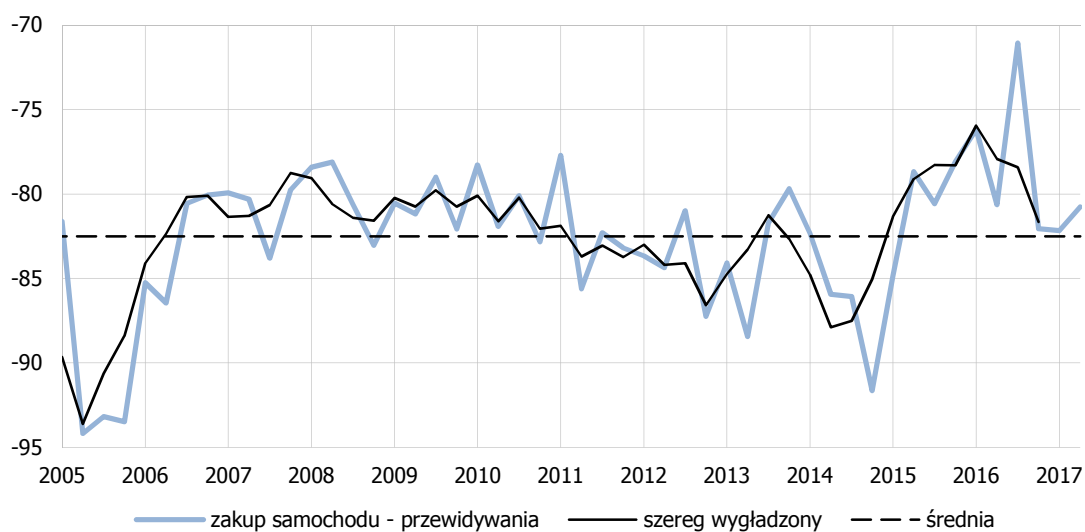
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. więcej niż 30 % dochodów	7,2	4,3	5,3	4,8	6,6	5,1
2. od 20 % do 30 % dochodów	11,4	10,2	7,6	7,8	10,0	10,1
3. od 10 do 20 % dochodów	31,7	27,2	26,3	34,3	37,4	35,7
4. mniej niż 10 % dochodów	49,6	58,3	60,8	53,1	46,0	49,1
saldo ($1 \times 0,35 + 2 \times 0,25 + 3 \times 0,15 + 4 \times 0,05$)	12,6	11,1	10,7	11,4	12,7	12,1

OBECNA KONDYCJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

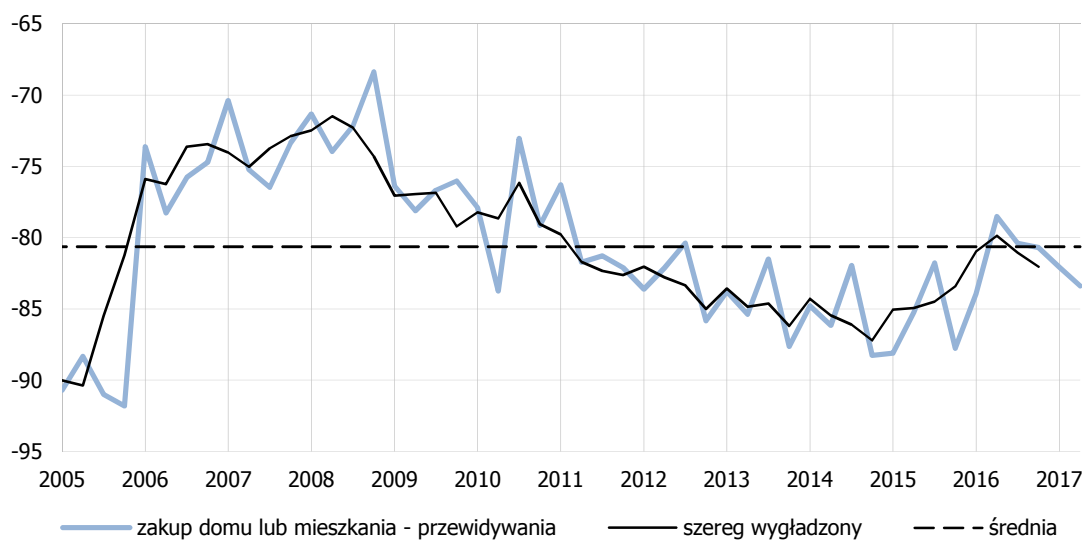
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. wpadamy w długi	5,2	5,2	3,9	5,7	4,7	3,0
2. przejadamy nasze oszczędności	8,0	6,7	7,0	5,8	9,9	8,9
3. nasz dochód z trudem starcza	42,2	46,4	45,2	40,9	36,1	37,3
4. nieco oszczędzamy	39,9	37,7	39,7	43,3	45,8	45,8
5. dużo oszczędzamy	4,8	4,1	4,1	4,4	3,5	5,1
saldo ($5 + 0,5 \times 4 - 0,5 \times 2 - 1$)	15,6	14,3	16,6	17,5	16,8	20,6

ZAKUP SAMOCHODU – PRZEWIDYWANIA

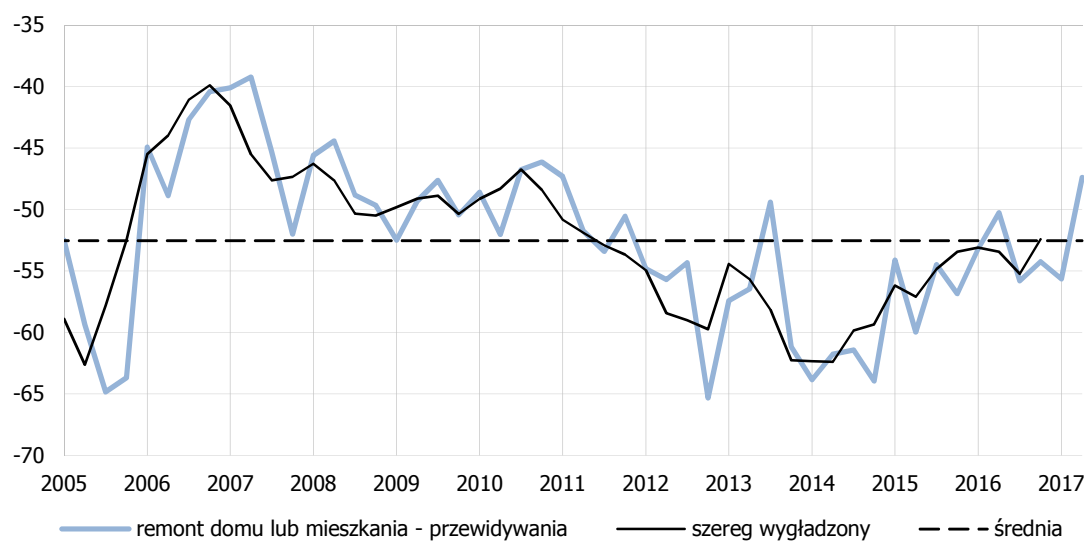
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. bardzo duże	2,4	1,3	4,8	2,3	1,4	1,3
2. dość duże	7,5	5,0	7,1	4,0	4,1	4,9
3. niewielkie	15,8	18,6	17,5	14,7	17,7	18,8
4. zdecydowanie żadne	74,4	75,1	70,6	79,0	76,8	75,1
saldo (1+0,5×2-0,5×3-4)	-76,2	-80,6	-71,1	-82,1	-82,2	-80,8

ZAKUP DOMU LUB MIESZKANIA – PRZEWIDYWANIA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. zdecydowanie tak	2,1	4,0	4,0	4,0	2,9	2,3
2. możliwe	4,5	5,6	4,6	4,6	3,2	5,0
3. raczej nie	10,2	10,3	9,4	9,0	14,8	9,1
4. zdecydowanie nie	83,2	80,1	82,0	82,5	79,1	83,6
saldo (1+0,5×2-0,5×3-4)	-83,9	-78,5	-80,4	-80,7	-82,1	-83,4

REMONT DOMU LUB MIESZKANIA – PRZEWIDYWANIA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. bardzo duże	4,9	6,8	5,7	6,6	5,1	8,3
2. dość duże	11,2	12,6	9,1	11,3	10,0	12,7
3. niewielkie	40,5	34,6	38,1	31,2	38,4	33,9
4. zdecydowanie żadne	43,5	46,0	47,0	50,9	46,5	45,1
saldo (1+0,5×2-0,5×3-4)	-53,2	-50,3	-55,8	-54,3	-55,6	-47,4